

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma, Sive Avrea Armilla Bartholomæi Fvmi Placentini,
ordinis Prædicatorum, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoris**

Fumo, Bartolomeo

Antverpiae, 1570

Inivria.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30427

si fiat aliqua, quæ necessario erant
omittenda, vel si ex animo interiori
contenatur beneficium: hoc enim di
rectè contariatur charitati debite be
nefactori. Posset tamen hoc esse venia
le ratione actus imperfecti, quia tunc
contemptus non esset perfectè contem
ptus. Alias ingratitude veniale pecca
tum est, plus & minus: secundum ma
iora, & minora beneficia recepta.

1 CIRCUMSTANTIA ingrati tudi
nis, non est necessario explicanda in cõ
fessione, nisi quado aggravat infinite,
licet non mutet speciem: secundum
Caiet. ibi in summa, vt quando offen
sa in benefactorem est notabilis.

2 PROPTER ingrati tudinem pecca
ta dimissa redire dicantur ad huc sen
sum: quia peccatum sequens, maius est
cæteris partibus, quam si aliquod nun
quam fuisset remissum. Ideo bonum
est confiteri circumstantiam ingrati tu
dinis, vt peccati grauitas appareat: vt
dicit Gul. de pecc. d. 2. ca. illa peccata.
sed non de necessitate: secundum Tho.
4. sentent. d. 2. Beneficiens à beneficio
cessare debet, quado ex beneficio quis
peior efficitur: secundum Thom. secu
da secundæ, supra, & c. omnis. 5. q. 5.
sic enim beneficium mali occasio fe
ret. Quando propter ingrati tudine re
uocatur donatio. supra, donatio. 5. 14.

IN HUMANITAS.

1 IN HUMANITAS peccatū est du
rioris cordis, quod misericordie
virtutem tollit, nec alteri compatitur,
& habet duas pessimas radices: videli
cèt superbiam: quia tanti homo se exi
stimat, vt credat se à malo ledi nõ pos
se. Quandoq; autem auaritiã, cum
propter auaritiã tenuit quis subue
nire in miseria positus. Thom. secunda
secundæ q. 11. 3. ar. 8. Est autem pecca
tum mortale, quando in articulo ne
cessitatis quis potest alteri succurrere,
& non vult: vt dictum est supra, Eleē
mosina. 5. 2. & 3. Vnde inhumanus
curandus est à superbia, auaritia, &
omissione, quæ eum opprimunt.

INIURIA.

1 IN IURIA proprie, & secundum
vsum loquendi, est id, quod fit con

tra alicuius honorem. ff. eod. l. 3. Et fit
primò re, vt cum manus violenta in
fertur. 17. q. 4. ca. si quis suadente. Se
cundò fit verbis conuiciando, vel con
tumeliam dicendo. cap. olim, de iniur.
Tertiò, iuris, cum librum, chartam,
vel historiam, ad alicuius infamiam
pertinètem quis scribit, componit, vel
in malo dolo fieri facit: vt cum permissit
scripturam cadere in terram: vt inue
niatur. ff. de verbor. signifi. l. latè, vel
appendit in muro, aut huiusmodi: si
ue hoc faciat proprio, nomine, siue
alieno. vel si pic dicta fecerit per aliud
quàm per scripturam, vt per picturã,
vel aliud signum vergens in dedecus
proximi. 5. quæstion. 1. capitul. qui
dam. ff. de iniur. l. item apud Labeo
nem. 5. ait prætor. ne quid infamandi
causa fiat.

2 IN IURIA animo iniuriandi for
maliter, & lædendi proximi notabili
ter in fama, sine dudio mortaliter pec
cat: agit enim contra charitatem: secus
pro te parua. Si autem non habet ani
mum iniuriandi. tamen vel facto, vel
verbo, vel aliter facit aliquid non ad
uertens quod deperit aduertere, vt si
iocose posuit schedulam: in qua con
tinebantur infamaciones: licet nõ hoc
intenderet, tamè peccauit mortaliter:
quia debuit cõsiderare quid ageret, &
quod hoc ex se malum erat: sicut de
eo, qui occidit inaduertèter, quod de
bebat aduertere. Si autem dixit, vel fe
cit aliquid, quod de se nõ importabat
nisi paruam infamiam, vel nullam: ha
bens tamen animum satis iniuriandi
mortaliter peccauit: sicut qui paru
ratur animo furandi multum, si pos
set. Plus enim pensatur anionus apud
Deum, quàm actus: quia voluntas pro
facto habetur apud ipsum, de pecc. d.
1. ca. omnis. & can. noli. Si autem facit
aliquid nõ aptum de se generare ma
gnam infamiam, & sine animo malo,
vt puta, ex ioco, tamè sequitur magna
infamia, non propter hoc mortaliter
peccat: quia animus malus non fuit,
& factum non per se erat malum gra
ue, ex quo verisimiliter sequi poterit
grauis infamia.

IMPUTANS aliquem de aliquo crimine, vel dicendo ipsum esse spurium, vel infamem, accusando, vel denuntiando, vel testificando secundum iuris formam, sine malo animo, sed ut iustitia locum habeat, non peccat, cum faciat quod facere debet, nec tenetur de iniuria. ff. eod. l. cum qui. Idem si facit excipiendo, ut repellat a testimonio. capi. ex parte. de testi. vel ab ordine, vel beneficio. cap. super his. de accusat. quia nemo utens iure suo alteri dicitur facere iniuriam. de elect. capi. cum ecclesia. Si autem hæc dicat tantum ad infamandum, quod presumitur, quando non habet iustam causam dicendi, tunc facit iniuriam, & condemnandus est, per capi. ex merito. §. q. 1. Si autem habet causam, tamen non mouetur propter hoc, sed ex odio, vel ira, intendens principaliter illius infamiam, & non iustitiam, non euadit peccatum mortale, cum agat contra charitatem proximi, & ad sit animi malignitas.

INIURIAS remittere, quod ad affectum animi, quislibet tenetur sub præcepto: quia est præceptum Christi dicentis, Dimitte, & dimittemini. & sine tali remissione, proximus amari non potest: sicut præcipitur in euangelio. Licet tamen aliquando vindicare iniuriam zelo iustitiæ, & non liuore vindictæ: ut pro emendatione peccatoris vel ad exhibendum eum, vel pro pace aliorum, vel pro iustitiæ conseruatione, vel pro honore Dei, vel alijs bonis respectibus. Thom. q. vnica, de virtu. & secunda secunda: qu. 25. infra. Vindictio, per totum. Quæ iniuriæ dicantur enormes, supra, enormis. §. 7.

N liceat pro iniuria repellenda se tueri, & iniuriantem percutere inconcinniter? Respondent doctores quod sic. Panormitan. in capitul. olim. de restitutio. spolia. elect. 1. post Bartol. quia si pro rebus potest percutere, a fortiori pro fama. Tamen si percuteret clericum occidendo, vel mutilando, licet non esset excommunicatus, efficeretur tamen irregularis, in clemen. si furiosus. de homici. intel-

lige prædicta cum moderacione, supra, Homicidium. §. 5. Infra, Irregularitas. §. 43. non tamen licet post percutionem repercutere: quia non esset defensio, sed vindicta, quæ referuatur iudici: secundum Innocent. in dict. capitul. olim. nisi forte timeretur geminata percussio: secundum eundem Innocent. licet quidam oppositum tenuerint.

INIURIATOR tenetur satisfacere iniuriato de damno dato, siue in rebus, siue in fama: hoc enim est de lege nature. & ultra hoc, de iniuria tenetur veniam petere, nisi esset prælatus, qui in corrigendo modum excessisset, vel nisi ex hoc maius malum timeretur: tunc aliter nolens, hoc modo satisfacere, non debet absolui: quia est in mortali, & incontritus: nisi iniuriatus liberaliter iniuriæ actionem remittat quo ad conscientiam, ut dicit Sil. verb. iniuria. §. 5.

INIUSTITIA.

INIUSTITIA, qua quis opus iniustum committit, ex suo genere est peccatum mortale: secundum Thom. secunda secunda: quæstion. 59. arg. vltim: in quacunque materia inueniatur: quia nocentem proximo infert: quod est contra charitatem. Si autem per accidens committatur iniustitia, ut cum non intendit quis proximum offendere, nec scit se quæquam lædere, non est mortale, nisi nocenti magnitudo, aut negligencia sciendi reducat actum ad suum genus: ut si quis ex loquacitate aliquem notabiliter infamat, etiam quod talem infamiam non intenderet. Debebat enim aduertere quid poterat sequi. Vel si quis proiecit saxum quod solent transire homines, & interfecit aliquem: quia tenebatur considerare casum. Alias est peccatum veniale: ut pro re parua, vel in primis motibus. Quando autem ignorantia potest excusare, vide supra, Ignorantia. §. 1. 8. & 9. Sicut omne opus virtuosum potest dici actus iustitiæ, ita omne peccatum, actus iniustitiæ: quia contra Deum est, cui secundum iustitiam obe-

dite